

Promluva P. Františka Bernarda Pálky

Milí přátelé, svátek knížete Václava je pro nás spjat s myšlenkou národní: po staletí byl tento světec uctíván jako patron země a národa, k němu se naši lidé uchýlovali v dobách nejtěžších, jeho jménem začíná jeden ze dvou nejstarších českých chorálů. Církevní tradice jej označuje za skutečného tvůrce a sjednotitele národní pospolitosti. Třebaže historikové občas namítali, že tak mladý kníže přece ani nemohl tolik vykonat, aby se mu daly přisuzovat takové zásluhy. Poukazovali na to, že byl zavražděn téměř ještě jako chlapec, a dodávali, že teprve původce jeho smrti Boleslav mohl položit opravdové základy ke konstituování národa a státu. Soudilo se a tak to nalezneme dodnes ve většině jeho životopisů, že žil v letech 910 - 929, že knížetem se stal v 10 až 12 letech a pro nezletilost za něho dlouho vládl kněžna Drahomíra, jeho matka, tragické smrti pak že podlehl jako devatenáctiletý. V roce 1982 byla na Pražském hradě uspořádána výstava tělesných pozůstatků nejstarších Přemyslovců a v souvislosti s ní zveřejněny výsledky důkladného moderního antropologicko-lékařského výzkumu jejich koster. Zdá se, že věda vnesla do dosavadních poznatků a zpráv nové světlo. Také Václavova lebka, každoročně vystavovaná při svatováclavské mši v katedrále sv. Víta, byla podrobena pečlivému zkoumání. Prokázala bezprostřední tělesné příbuzenství s lebkami sv. Ludmily i knížete Vratislava, Václavova otce. Je štíhlá, s vysokými očnicemi, světcův nos byl úzký. Co je však nejpozoruhodnější: patří muži

více než čtyřicetiletému. Z výsledků nového zkoumání se předpokládá, že svatý Václav se narodil někdy kolem roku 895 a zavražděn byl patrně až roku 935. Když zemřel Václavův otec Vratislav, bylo jeho nástupci více než 25 let, jako třicetiletý se ujal vlády a o deset let později asi ve 40 letech zemřel pod ranami najatých vrahů v Boleslavově sídle. Měl tudíž dostatek času i zralosti vykonat velkolepé dílo, jež se mu podle církevní tradice přisuzuje. Můžeme tedy tradici věřit víc než dříve. Lze si jej nyní vskutku již představit jako opravdového sjednotitele země, který byl schopen vytvořit národ z kmenů, do té doby roztříštěných. Z výsledků zkoumání se rovněž usuzuje, na jeho robustní postavu: byl tedy i zdatným mužným bojovníkem. Podařilo se také provést poměrně přesnou vědeckou rekonstrukci jeho tváře. Promítnutím rekonstrukce i snímku lebky do slavné Parlérovy gotické plastiky ve Svatováclavské kapli katedrály se navíc zjistilo k nemalému

překvapení mnohých, že Parlérovo zpodobení je obdivuhodně věrné, téměř přesné.

Ostatně křesťan 10. století, a zejména panovník, nutně měl jiné vystupování, než jak bychom si jej chtěli představovat dnes. Znamení český badatel v této oblasti, Oldřich Králík, provedl důkladná zkoumání dochovaných legend a podstatně změnil dosud uznávanou chronologii jejich vzniku. Ranější legendy podle tohoto řazení líčí knížete jako výborného bojovníka a vojevůdce. Věřme tomu: jinak by ani nemohl v divoké a polopohanské zemi dosáhnout toho, čeho dosáhl.

V tomto smyslu nemusíme klást do příkrého protikladu starší a novější legendy, spíše pociťujeme určitý posun akcentu ve vyprávění, příznačný pro dobu, kdy k nám přicházeli benediktini hlásící se ke clunijským reformám.

POKRAČOVÁNÍ NA STRANĚ 3

P. František Bernard Pálka a jeho bratr s manželkou